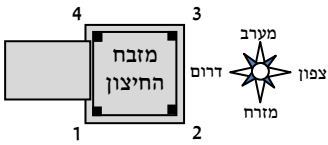

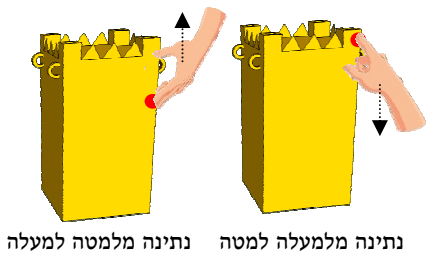
סדר הזאת דמים על מזבח הזהב ונח ע"ב "ויצא אל" -נט ע"א "דחיצון קאי"

בקורבן חטאת הכוהן סובב ברגליו את ארבע קרנות המזבח החיצון, ומזה החל מהפינה דרומית מזרחית, ומסיים בפינה המערבית דרומית.

ביום כיפור לאחר שהכוהן הגדול זרק את דם הפר והשעיר בפעם הראשונה והשנייה

בקודש הקודשים, ובפעם השלישית והרביעית בהיכל בעומדו בין המזבח לפרוכת (בניגוד לשאר חטאות פנימיות שבעת זריקת הדם על הפרוכת עומד מ"חוץ למזבח" ובעומדו לפניו נמצא מזבח הזהב, ופניו לכיוון הפרוכת) מהכתוב **"מִזְבַּח קִטְרֵת הַסָּמִים לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר בְּאֵהָל מוֹעֵד"** - מזבח לפני ה' (הפרוכת) ואין כהן לפני ה' (אלא לפני המזבח), בפעם החמישית (והשישית. ראה מח' האם מערב את הדמים יחדיו ומזה פעם אחת, או מזה בנפרד את דם הפר ואם דם השעיר. נז ע"ב) הכוהן נעמד מלפני המזבח הזהב ומושח את דם הפר והשעיר על קרנות מזבח (רש"י). מהכתוב **"וַנִּתֵּן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב"**, ולא (הזהב). ישנם שתי מח' בעבודה זו: א. האם הולך ברגליו ומזה, או עומד במקומו ומזה לארבעת הקרנות. ב. מהו סדר ההזאות על המזבח (תלוי במח' היכן היה הפתח בפרוכת, ולמעשה מהיכן יצא הכוהן מקודש הקודשים להיכל. נא ע"ב).

נתינה מלמעלה למטה נתינה מלמעלה למעלה

"וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכָפַר עָלָיו וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וַיִּמָּדֵם הַשְּׂעִיר וַנִּתֵּן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב" (ויקרא טז, יח) - זה מזבח הזהב (שמזבח החיצון אינו נקרא "לפני ה").

התחיל מחטא ויורד (לשיתת ת"ק הולך כהן ברגליו סביבות המזבח ומושך את הדם באצבעו על קרנות המזבח מלמעלה למטה, כיוון שהמזבח גובהו אמתיים ונמוך מהכהן. ואם ימשוך מלמעלה למעלה הדם על ראשי אצבעותיו יזוב לתוך השרוול שלו). מהיכן הוא מתחיל? מקרן מזרחית צפונית, צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית; מקום שהוא מתחיל בחטאת על מזבח החיצון (שמתחיל בקרן דרומית מזרחית (זבחים נג ע"א) - משם היה גומר על מזבח הפנימי. רבי אליעזר אומר: במקומו היה עומד ומחטא (לא היה סובב את המזבח ברגליו, שהרי המזבח כולו אינו אלא אמה על אמה מרובעת), ועל כולן (שלושת הקרנות) היה נותן מלמעלה למעלה (כיוון שאינו סמוכות לגופו יכול לתת מלמעלה למעלה מבלי להתלכך) חוץ מזו (מהקרן שהוא עומד לידה) שהיתה לפניו, שהיה נותן מלמעלה למטה.

משנתנו

מדוע לכו"ע לא נותן על הקרן שהוא מגיע אליה לראשונה (לרבי עקיבא קרן מערבית-דרומית, לריה"ג קרן צפונית-מערבית), אלא ממשיך לקרן שאחריה?

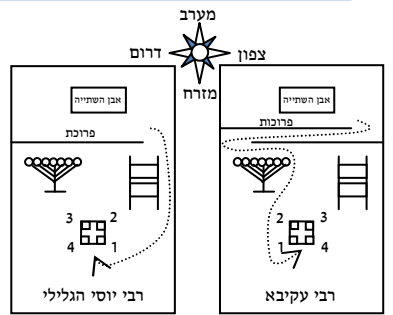
שמואל: משום שכתוב **"וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ"** (ויקרא טז, יח), משמע שצריך לצאת ולעבור את כל אורך המזבח בטרם יתחיל להזות.

ומדוע לרבי עקיבא אינו מקיף את המזבח מימין?

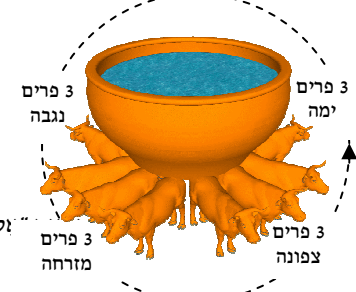
התחיל מחטא ויורד; מהיכן היה מתחיל? מקרן מזרחית דרומית (לשיתתו ישנן שתי פרוכת היו, והחיצונה פרופה בצד דרום, ולכן לאחר שזמה על הפרוכת בעומדו בצד דרום מגיע למזבח הזהב לקרן דרומית מערבית, וממשיך עד עומדו לפני המזבח ממש, ונעמד בקרן מזרחית דרומית ומתחיל לתת דם שם. לאחר מכן פונה לשמאל ונותן בקרן דרומית מערבית, מערבית צפונית, צפונית מזרחית, דברי רבי עקיבא. רבי יוסי הגלילי אומר: מקרן מזרחית צפונית, צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית (סבר כרבי יוסי שסובר שבין ההיכל לקודש הקודשים היתה אלא פרוכת אחת ופרופה מן הצפון, ולכן לאחר שזמה על הפרוכת בעומדו בצד צפון מגיע למזבח הזהב לקרן צפונית מערבית וממשיך עד עומדו לפני המזבח ממש, ונעמד בקרן מזרחית צפונית ונותן דם שם. לאחר מכן פונה ימינה לקרן צפונית מערבית). מקום שרבי יוסי הגלילי מתחיל (קרן מזרחית צפונית) - שם רבי עקיבא פוסק, מקום שרבי עקיבא מתחיל (קרן מזרחית דרומית) - שם רבי יוסי הגלילי פוסק.

ברייתא

רמי בר יחזקאל

רמי בר יחזקאל: ים (של נחושת) שעשה שלמה "עומד על שנים עשר בקר. ושלשה פנים צפונה, ושלשה פנים מערב, ושלשה פנים דרומה, ושלשה פנים מזרחה, והים עליהם מלמעלה וכל אחריהם ביתה" (הכתוב מונה את מיקום הים מימין) הא למדת שכל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין <למזרח>.

אוקימתא	דעת רבי עקיבא	דעת ריה"ג	דחיית האוקימתא
רמי בר יחזקאל לומדים מ"חוץ ל"פנים"	רבי עקיבא אינו סובר כמוהו (ולכן מקיף בשמאל) אין לומדים סדר הקפת מזבח החיצון למזבח הפנים.	ריה"ג סובר כמוהו (ולכן מקיף בימין) לומדים סדר הקפת מזבח החיצון למזבח הפנים	לכו"ע (אף לר"ע) סוברים כרמי בר יחזקאל. גם אם לר"ע לא לומדים ממזבח החיצון, מדוע יקיף משמאל או מימין? *
תלוי מח' הקפת המזבח ברגל או ביד	נתינת הדמים במזבח הפנימי נעשית ביד, ובשונה ממזבח החיצון שמקיפים ברגל, ולכן משנים גם בסדר הקפות	נתינת הדמים במזבח החיצוני והפנימי שניהם נעשים ברגל וסדר הקפות מימין	ריה"ג הוא דעת ת"ק במשנתנו, שסובר שמקיף בידו (כמוכח מר"א שחולק וסובר שמקיף ברגל)?
לומדים "רגל" ל"יד"	נתינת הדמים במזבח הפנימי נעשית ביד, ואין לומדים ממזבח החיצון שהדם ניתן ברגל (בהליכה), לכן סדר ההקפות במזבח הפנימי שונה ומקיף בשמאל	נתינת הדמים במזבח הפנימי נעשית ביד, ואעפ"כ לומדים ממזבח החיצון (שהדם ניתן בעת הליכתו) סדר ההקפות בימין	זוהי המסקנה הסופית, שדווקא הקפה ברגל חייבת להיעשות בסדר מימין, אך לא הקפה ביד (מכאן נחלקו האם לומדים או לא)
מח' האם מקיף ביוה"כ ביד או ברגל	המזבח הפנימי היה בגודלו כקרן אחת מקרנות מזבח החיצון (אמה על אמה), ולכן נותן בידו	לומדים "סביב" ממזבח החיצוני למזבח הפנימי (ויקרא נעשים ברגל	ברייתא: שני כוהנים גדולים שעבדו בבית ראשון חלקו כיצד הם עשו בהקפת מזבח הפנימי ביוה"כ.

* יתרו רבי עקיבא: ראוי היה לתת על הפינה מערבית-דרומית ברגע שעובר לידה (כ"ל: אין מעבירין על המצוות), אך מכיוון שחובה לעמוד לפני המזבח, מתחיל בפינה המזרחית-דרומית, וחוזר משמאל לפינה שהתחייב בה, וממשיך בקרנות משמאל.